

הוליבוד צ'אפלין חוזר חלילה

לאחר שסרטו, מסייה וורדו, לא זכה לאהדת הקהל בארצות-הברית, הוחרם על ידי הכנסיה הקתולית, וחוגי הימין; לאחר שהוא עצמו הוכרז על ידי בית דין קליפורניא אכזרי לא-חוקי של בנה של מלצרית יפה, ועל ידי עתונים מסויימים כקומוניסט אנטי אמריקאי, נפוצו ידיעות, שהוא עומד למכור את אולפניו בהוליווד, להגר לדרום צרפת. עתה נודע, שהוא נשאר, למרות הכל, בבירת הסרט, טימ, בה יכין סרט חדש, אורות הבמה. אישור ברור ראשון לחדשה היתה מרי דעה, שהופיעה בחורש שעבר בעתונות...

צ'ירי צ'פלין ב"מסייה וורדו" בטסמא אפילה בלונדון

לואיס-אנג'לוס: "מפיק סרטים ידוע, הנחשב הקומיקאן הגדול ביותר בעולם, מבקש שחקנית צעירה לתפקיד הראשי בסרטו הבא... לפנות לאולפני צ'אפלין, הוליווד בוד..."

הכרזו צ'אפלין באוני העתונות: "זהו סרט על אודות החי התיאטרון בימים שלפני מלחמת העולם הראשונה. גיבוריו הם: גבר בשנות העמידה, המסמל את החיוב שבחיים ונערה צעירה, משותקת, המסמלת את שלילתם. בצוותה מתגברים השניים על המכשולים, מישרים את ההדורים. שנתיים תמימות עבדתי על התסריט. עכשיו, כשהוא מוכן, אני חש שזוהי יצירתי הטובה ביותר. לתפקיד טרי הנערה, לא קל למצוא שחקנית מתאימה — דומיני שעד עתה ראינתי כשלוש מאות מועמדות — כיון שעליה להציג משחק מגוון ביותר, החל מקומדיה רבת-תנועה, בשותפות אתי, ועד טרגדיה". המועמדת הרצינית ביותר: קלייר בלום, רקדנית אנגלית בת עשרים, בעלת כשרון משחקי.

קומוניסטים

בשנת 1947 הציגה ועדת הסינאט לחקר פעולות "אנטי-אמריקאיות" שאלה בפני הבמאי המצליח אדוארד דמיטריק: "האם הגן או היית מימך חבר המפלגה הקומוניסטית?" דמיטריק סרב לענות, נאשם בפגיעה בכבוד הסינאט, גידון לתשולם קנס כספי ושנה מאסר.

עד שהתברר ערערו בפני בית הדין העליון, הספיק לביים סרט באנגליה (הו ליבוד, כמובן, הכריזה עליו חרם), אחר חזר לאמריקה לרצות את עונו בבית הסוהר. בעוד העתונות השמאלית והליבראלית מגינה עליו ותשעת חבריו... בחוס רב.

לפני ימים אחדים פנה דמיטריק אל הוועדה בבקשה שיניחו לו למסור עדות. הוא הודה שאמנם היה שנים רבות חבר המפלגה הקומוניסטית, אליה הצטרף בשנתם לבב. מי היו החברים האחרים? נשאל. אל, ללא היסוס מסר דמיטריק שמות... שחקניות בלתי ידועות זכו לא אהתפקידים גדולים אצל צ'אפלין. למשל: זונה פורביאנס, פולט גודארד. עשרת אסירי מלכות הווליוודיים המפורסמים שנידונו כולם על פגיעה בכבוד הקונגרס האמריקאי.

רבים, ביניהם של אחדים מחבריו שסרבו להשיב על השאלה הגורלית, ישבו אתו בבית הסוהר. התגובה לעדותו של דמיטריק היתה מעוררת: הוא קיבל חנינה פומבית של דעת הקהל, הותר לו להמשיך בעבודתו הקולנועית. לפניו ואחריו העידו קומיניסטים לשעבר אחרים, ביניהם פראנק טאטל, במאי ותיק, סטרלינג היידן, שחקן צעיר עולה. עתה מתברר מעל לכל ספק שבהוליווד היה קיים מזה שנים קן סאלון-קומוניסטי בעל ממדים, מורכב ברובו מאינטלקטואלים למי תמימים שסלדו מן המסחריות היתרה של עיר הסרטים, שאפו לחפש אמתי שקיו מצאצאו בקומוניזם, שמשו חומר טוב בידי אנשי המפלגה המקצועיים...

הסרט, גורמים לירידה גדולה בהכנסותיה של הוליבוד ומטילים בהלה שאין לה תקדים בקרב אנשי ההסרטה. מהפכה: הטלביזיה משדרת גם סרטים כאל שנתחנן ראיו משדרת תקליטי טים, אבל כמובן ש-107 תחנות טלביזיה לא תוכלנה לכסות את הוצאותיו של סרט הווליוודי ממוצע (למעלה ממיליון דולאר), הוצאות המתכנסות תוך חדשים רבים, בני דוד הסרט מקולנוע אל קולנוע. עתה, אם מוצג סרט בטלביזיה, רואים אותו לא מאות בכל הצגה אלא מיליונים. הסרטים המופקים, אפוא, במיוחד לטלביזיה, מורכבים בתקציב פועל: לרוב בחוסר שלמות טכנית, ירודים מבחינה אמנותית. בכל זאת גרמה הטלביזיה למהפכה בי אורח חייהם של אמריקאים רבים. בתי הקולנוע ייקחו משהיו אימתי ימיו. ה"מלחמה והטלביזיה, למרות אי שכלולה הטכני, תפשה את מרכז ההתענינות בבית. מחיר אל היה: שיפורים ניכרים עומדים לחול בשידור התמונות בעתיד: טלביזיה צבעונית, שגונייה עולים על אלה של שיטת טכניקולור, העברת שידורים על ידי קו טלפוני רגיל, (הלקוח הרוצה לחנות בסרט משודר על ידי הטלביזיה, אינו צריך אלא, להרים את שפופרת ה"למפון ליד כורסתו, לחייג את מספר חברת השידור-הטלביזיוני ולהזמין סרט מהמבחר שהחברה מעמידה לרשות לקוחותיה). כלומר ללא הפרעות אטמוספיריות, מסך גדול יותר בטלביזיה ה"ביתית, העברת תכניות טלביזיה אל בד הקולנוע, הרחבת הרשת האמריקאית מ-107 תחנות ל-2000.

יד בר? בשורות אלו הגבירו את התקוות בהוליווד שהסרט והטלביזיה, תחת להיות אויבים יושטו ידים, ישתפו פעולה. אות ראשון: איחוד שתי חברות גדולות: חברת השידור האמריקאית (אי. בי. סי.) עם חברת פאראמאונט להפצת סרטים (לא להחליף בחברה המפיקה סרטים והנושאת אותו שם). החברה המאייחדת עומדת להציג שידורי טלביזיה על מסכי בתי הקולנוע שלה. כך יוכל הקהל לשבת בקולנוע, לראות מחוז לטרטים גם את השידורים החשיבים בטלביזיה על אותו בד.

מחוז לזה, אם 107 תחנות אינן יכולות לכסות הוצאות סרט הווליוודי, שונה ה"תקוות בהוליווד שהסרט והטלביזיה, תחת להיות אויבים יושטו ידים, ישתפו פעולה. אות ראשון: איחוד שתי חברות גדולות: חברת השידור האמריקאית (אי. בי. סי.) עם חברת פאראמאונט להפצת סרטים (לא להחליף בחברה המפיקה סרטים והנושאת אותו שם). החברה המאייחדת עומדת להציג שידורי טלביזיה על מסכי בתי הקולנוע שלה. כך יוכל הקהל לשבת בקולנוע, לראות מחוז לטרטים גם את השידורים החשיבים בטלביזיה על אותו בד.

מחוז לזה, אם 107 תחנות אינן יכולות לכסות הוצאות סרט הווליוודי, שונה ה"תקוות בהוליווד שהסרט והטלביזיה, תחת להיות אויבים יושטו ידים, ישתפו פעולה. אות ראשון: איחוד שתי חברות גדולות: חברת השידור האמריקאית (אי. בי. סי.) עם חברת פאראמאונט להפצת סרטים (לא להחליף בחברה המפיקה סרטים והנושאת אותו שם). החברה המאייחדת עומדת להציג שידורי טלביזיה על מסכי בתי הקולנוע שלה. כך יוכל הקהל לשבת בקולנוע, לראות מחוז לטרטים גם את השידורים החשיבים בטלביזיה על אותו בד.

ג'ין פאוואי שכבת סוכר עבה

דבר לגבי 2000 תחנות. ביחוד אם תצליח הווליווד במאמצה הנוכחי לקצץ בהוצאות ידי הורדת שכר הכוכבים, המפיקים והבמאים, המרוויחים עתה סכומים של ארבע ספרות בשבוע.

סרטים

לאם אהבה — לבת תהילה אבל מה לקהל? קומדיה מוסיקאלית רבת צבע ורעש ומועצת ענין, על רקע דרום אמריקאי, עם עלילה המזכירה את המחזה הסובייטי והילד איננו שהוצג לפני שנים אחדות על ידי "האל". נאנסי ג'יין פאוואל, נערה צעירה השו"אפת להיות שחקנית גדולה כאמה (אן סותרן) וסבה (לואי קאלהרון), מקבלת תפקיד חשוב במחזה. בורכה לנופש ל"דרום אמריקה, היא חוזרת על התפקיד על

סיפון האניה, אנשים השומעים אותה מאמינים שהיא דמות מן המחזה, מצפה למצוא שאינו הוא איל-קפה גדול (בארי סאליבאן) המנסה לחזר אחריה, הגבוך בשמעו שהיא עומדת להיות אם. עלילה כזאת, אף אם יעשו אותה בשכ"בה העבה ביותר של סוכר הווליוודי ריקודי-מוסיקאלי, מעמידה את הסרט כר"לו בסכנה. במקרה זה, גם סוכר המעטה דליל: ריקודים ושירים חסרי חן, למרות (ואולי בגלל) הופעתה הדינאמית של כרמן מירנדה.

"ראיתי את ברלין"

תשעה חדשים הכין הבמאי-התסריטאי ג'ורג' (תפלא ברחוב 34) סיטון את ה"הסרטי ושלשה חודשים צילם, ברחובותיה של ברלין, את הסרט, המנסה להיות תעודת עובדתית על גשר האוויר לברלין וש"בירת המצור הסובייטי ויחד עם זה לספר סיפור אהבה הווליוודי.

רק שני שחקנים הווליוודיים בסרט (מונטגומרי קליפטי ופול דאלאס). כל השאר הם שחקנים גרמנים שגויסו בי"מקום. קליפטי הוא אמריקאי צעיר וטוב לב הנוהג בגרמנים בידדות מופרות. דאלאס הוא פרצוף אחר, שבו מלחמה לשעבר וזולל גרמנים מובהק. קליפטי נכ"וה ברותחים בפגשו צעירה גרמנית הרו"צה להנשא לו בשל הפספורט האמריקאי שלו. בעוד שדאלאס מתחיק אהובה שהוא בז לה ומדכא אותה, המתגלית בסופו של דבר כדמוקרטית לא פחות טובה ממנו.

אם אין הסרט מוצלח במאה אחוז, לא אשמים בכך הבמאי סיטון, שעשה מלא"כה יפה, ושחקניו המקצועיים והחובבים, אלא הנסיון להכניס בסרט יותר משהוא יכול להכיל. הוא מדלג מנושא אל נושא, ולמרות קיצוצים מקומיים, הגו ארוך מדי.

"אנשים אמיצים"

אילו היו מציינים תרשים שיראה את היחס בין קומה טכנית לאיכות אמנותית בסרט הסובייטי, היה מתברר, בלי ספק, שבעוד שלפני שנים לא רבות היתה הרמה הטכנית של הסרט הרוסי ירודה, הוא עמד, במקרים רבים, בראש אמנות הסרט בעולם. עתה יראה התרשים תמונה הפוכה: טכניקה מעולה, צבעים מצוינים, עבודת מצלמה ועריכה טובים מצד אחד, אך מאידך: אפס מוחלט מבחינה אמנו"חית.

אנשים אמיצים אינו נופל מסרטים הו"ליבוודיים רבים המטפלים בסוסים: אותה נאיביות ילדותית, רמה שכלית של ילדים, עלילה חסרת שחר ומגוונות. כאן: מרגל נאצי בקרב מגדלי סוסים, המתגלה עקב יחס הבלתי אנושי לסוס.

יתכן שסרט כזה מסוגל לעשות רושם על הצופים בברית המועצות, עלול לחשוב מישוה. אבל פה בארץ הדרישות הן אחרות. בהרבה יותר גבוהות.

טעות: הסרט מלהיב את צופיו, לא עקב העלילה שבו, אלא בגלל העלילה הקאובוית. כשם שהלהיב כל סרט הו"לי"בודי דומה. מבחינה זו הסרט מוצלח ביותר, הוא השכיל לחקות את הווליווד. אבל לא לזאת פיללו מן הקולנוע הסר"בייטי שטופח בידיהם של אייזנשטיין פו"דובקין וחבריהם.

"בשירה חיים יפים"

בהונגריה, שם הופק הסרט, החיים נפלאים באמת. פשוטים בתכלית הפש"טות. הלבן לבן כשגל, השחור שחור כזפת. טוב לשיר במקלה. זה מפתח את ההכרה החברתית של האדם. אולם טוב עוד יותר לשיר את השירים הנכונים. הם מביאים לו, לאדם, את ברכת הממשלה העממית והחבר זידאנוב המנוח. אולם רע מאד לשיר את השירים הלא-נכונים — שירים עצובים, פורמליסטיים, גיא. הם קשורים קשר הדוק עם הבנייה במעמד הפועלים, קונספירציה ושפע פלילי. בסך הכל, בשירה חיים יפים הוא סרט תעמולה. אין פרוש הדבר שהוא סרט רע. אורבא. המשחק טוב, הבמאי טוב ומשע"שע. תמונות האהבה היפות, רבות הטעם, יכולות לפאר את אמנות הקולנוע הטובה ביותר באירופה (הווליווד אינה יכולה להתחרות).

הסרט, שהוצג ע"י השגרירות ההונגרית לצבור מובחר בקולנוע שדרות בתל אביב נתקבל במחאות כפיים לבביות. בין מוחאי הכף: משה גזון, תופיק טובי ו...בכור שיטריט.